

HET ONTSTAAN VAN DE KOREAANSE OORLOG VANUIT EEN NEOKLASSIEK REALISTISCH PERSPECTIEF

Bachelorscriptie

Studentnummer: 1657429

Datum: 18-06-2018

Woordenaantal: 8136 woorden

Begeleider: Drs. R.N.F.M. 't Hart

Opleiding: Politicologie: Internationale Betrekkingen en Organisaties

Onderwijsinstelling: Universiteit Leiden

H.M. Douma

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
Hoofdstuk 1: Het theoretisch kader.....	3
Hoofdstuk 2: De ontstaansgeschiedenis van de Koreaanse Oorlog met betrekking tot de Sovjet-Unie en China.....	7
Hoofdstuk 3: Reflectie op de hypothesen van het neoklassiek realisme	19
Conclusie	22
Literatuurlijst.....	23

Inleiding

Dit onderzoek zal gaan over het ontstaan van de Koreaanse Oorlog. Bij het verklaren hiervan zal gebruik gemaakt worden van het neoklassiek realisme als theoretisch uitgangspunt. In het onderzoek zal de nadruk liggen op de rol van de Sovjet-Unie en China. De hypothesen zullen vanuit het neoklassiek realisme opgesteld worden en worden getoetst met behulp van de historische literatuur over het ontstaan van de Koreaanse oorlog. Uiteindelijk zal er dan gekeken worden of vanuit het neoklassiek realisme deze gebeurtenissen juist verklaard kunnen worden. De vraag die in deze scriptie centraal zal worden gesteld is: “Kunnen de houdingen van zowel de Sovjet-Unie als China in de Koreaanse Oorlog vanuit het neoklassiek realisme verklaard worden?”

Hoofdstuk 1: Het theoretisch kader

In dit onderzoek zal gebruik gemaakt worden van het neoklassiek realisme als theoretisch uitgangspunt. Het is dus van belang om een aantal belangrijke punten uit het neoklassiek realisme te gebruiken om hieruit hypothesen te distilleren. Vanuit deze stap kan er vervolgens een vergelijking worden gemaakt met de historische literatuur. Het neoklassiek realisme stelt dat er een internationale arena bestaat waarin staten een zekere macht hebben en dat staten hierin hun macht kunnen uitbreiden omdat er competitie bestaat tussen hen (Lobell, Ripsman & Taliaferro, 2009, p. 2). Dit komt door de anarchistische natuur van het internationale systeem. Staten zijn namelijk het hoogste niveau en die worden niet gecontroleerd door een bovenliggend systeem (Heywood, 2014, p. 7). Ook is er sprake van perceptie van de nationale actoren zoals in hoeverre er sprake is van kansen, dreigingen en beperkingen. Een kans kan bijvoorbeeld het verkrijgen van een grondstof zijn en een dreiging kan bijvoorbeeld een militaire interventie door een andere staat zijn. De systematische factoren die bepalen wat de relatieve macht tussen de verschillende staten is bestaan ook en bepalen grotendeels het buitenlands beleid van een staat, maar dit gebeurt in combinatie met interne factoren. Het neoklassiek realisme kijkt naar hoe interne kenmerken het proces beïnvloeden van hoe een leider internationale kansen en dreigingen beoordeelt en vervolgens omzet in het daadwerkelijke diplomatieke, militaire, economisch en buitenlands beleid. Deze interne kenmerken zijn bijvoorbeeld de militaire capaciteit, de invloed van binnenlandse maatschappelijke actoren en belangengroepen, de mate van de autonomie van de staat ten opzichte van de samenleving en het niveau van elitaire of maatschappelijke cohesie (Lobell, Ripsman & Taliaferro, 2009, pp. 2-5). Bijvoorbeeld bij de mogelijkheid van een grootschalige militaire interventie zal een leider van een staat eerst kijken naar wat de nationale veiligheidsbelangen zijn. Er wordt vervolgens een afweging gemaakt van hoe deze belangen het beste kunnen worden nagestreefd in het licht van binnenlandse politieke stimulansen en beperkingen. Neoklassieke realisten stellen dat terwijl het internationale systeem een bepaalde generaliseerbare druk zet op alle landen, buitenlands beleid van staten enkel kan worden uitgelegd via het bemiddelende effect van binnenlandse factoren zoals de percepties van de elite en binnenlandse politieke omstandigheden (Dueck, 2009, pp. 139-141). Het leiderschap van een staat heeft een bepaalde opvatting van het nationale belang ten aanzien van externe dreigingen. Later kan blijken dat deze opvatting wel of niet klopt maar op het moment van het maken van de keuze is dit hoe het leiderschap de keuze afweegt. Dit betekent dat het

leiderschap dreigingen en kansen ten aanzien van het nationale belang op een bepaalde manier bekijkt en hier naar handelt. Het kan dus later blijken dat de perceptie die het leiderschap had niet klopte maar op het moment van handelen was dit de daadwerkelijke perceptie waar het beleid op werd gebaseerd. De anarchistische toestand van de internationale arena dwingt staten om goed op de nationale veiligheid te letten. Een middel voor beleidsmakers om de nationale veiligheid af te dwingen is militaire interventie. En alhoewel omstandigheden in de internationale arena staten hiertoe beweegt spelen binnenlandse politieke omstandigheden een grote rol in hoe militaire interventies worden uitgevoerd, waardoor de beleidskeuzes beïnvloed worden en het beleid wat uiteindelijk tot stand komt dus verrassend kan zijn (Dueck, 2009, pp. 145-147). De beleidskeuze hoeft dus niet altijd logisch te zijn omdat binnenlandse politieke omstandigheden of verkeerde percepties beleidsmakers ertoe kan bewegen om andere keuzes te maken.

Volgens Rose is de relatieve macht van staten de belangrijkste factor voor het buitenlands beleid van staten. Relatieve macht wordt geoperationaliseerd door neoklassiek realisten als "de mogelijkheden of middelen waarmee staten elkaar kunnen beïnvloeden" (Rose, 1998, p. 151; Wohlforth, 1993, p. 4). Vervolgens is er nog een andere factor waar rekening mee gehouden dient te worden en die dus uiteindelijk invloed uitoefent op het buitenlands beleid van staten. Deze factor is de perceptie van diegenen die de keuzes maken. Hier wordt de systematische druk, die voortkomt uit het internationale systeem, door gefilterd. Dit betekent dat er een bepaalde druk is die voortkomt uit het anarchistische internationale systeem waar het leiderschap van een staat vervolgens een invulling aan geeft en hier naar handelt. Neoklassieke realisten betogen dat er van een soepel functionerende transmissie van de machtsperceptie naar beleid geen sprake is. De internationale distributie van macht kan het gedrag van staten alleen beïnvloeden via de beslissingen van beleidsmakers. Als je buitenlands beleid wilt bestuderen is er dus geen andere keuze dan het bestuderen van hoe beleidsmakers in een bepaald land een bepaalde situatie percipiëren. Ten tijde van de Koude Oorlog was er sprake van een bipolair systeem waarbij de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie de twee grootmachten waren die met elkaar concurreerden. Volgens Wohlforth was de Koude Oorlog eigenlijk niet een duidelijke bipolaire machtsverhouding tussen de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten waarin zij verstandig optraden en er een stabiel systeem ontstond, zoals het volgens neorealistische denkers zou verlopen, maar was het meer een constant conflict tussen de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten over hoeveel macht zij konden bezitten en welke invloed zij konden uitoefenen in het internationale systeem. De Tweede Wereldoorlog had er

namelijk wel voor gezorgd dat de asmogendheden (waarvan de kern bestond uit Duitsland, Italië en Japan) hun macht verloren maar er werd geen duidelijke nieuwe hiërarchie opgezet door de geallieerden die de oorlog wonnen. Dit heeft ervoor gezorgd dat er een vruchtbare bodem ontstond voor een enorme hoeveelheid conflicten. De spanningen tussen de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten in de Koude Oorlog hadden hun basis in de onduidelijkheden van relatieve macht en de percepties van de beleidsmakers. Elke spanning werd gevormd door een verandering in de machtsbalans die verschillend werd geïnterpreteerd door beide partijen. In de nasleep van elke machtsverandering probeerden beide grootmachten hun positie te maximaliseren. Omdat ze onwillig waren om tegen elkaar ten strijde te trekken om de machtsbalans te testen eindigde deze spanning in een patstelling totdat er een nieuwe verschuiving in de machtsbalans werd waargenomen (Rose, 1998, pp. 157-159; Wohlforth, 1993, p. 301-302). Wat Wohlforth hiermee aantoont is dat het buitenlands beleid van beide staten gedurende de gehele Koude Oorlog draaide om veranderende relatieve macht en percepties van dreigingen op een aantal belangrijke punten in de geschiedenis (Rose, 1998, pp. 159; Wohlforth, 1993, p. 182).

In het geval van de Koreaanse Oorlog is de verwachting dat de Sovjet-Unie een kans zal zien om zijn macht uit te breiden en de macht van de Verenigde Staten te beperken. De Sovjet-Unie zal invloed willen uitoefenen in het buitenland om op die manier een deel van de internationale invloed te kunnen bemachtigen. De Sovjet-Unie is namelijk constant in conflict met de Verenigde Staten voor macht (Rose, 1998, p. 159; Wohlforth, 1993, p. 182). Het verslaan van Zuid-Korea, dat sterke banden had met de Verenigde Staten, en de hereniging van Korea onder Noord-Koreaans leiderschap, dat communistisch was en sterke banden had met de Sovjet-Unie, zou een positieve uitwerking kunnen hebben op de machtsbalans in het voordeel van de Sovjet-Unie. De invloedssfeer van de Sovjet-Unie in Azië zou op die manier vergroot worden. De eerste hypothese, vanuit het internationale systeem is: “De Sovjet-Unie zal, als één van de twee machtsblokken in het bipolaire systeem, Noord-Korea ondersteunen bij het offensief tegen Zuid-Korea om de invloed van de Verenigde Staten, als het andere machtsblok in het bipolaire systeem, te beperken in Azië en hun eigen invloed uit te breiden.”

Het leiderschap van een staat heeft een opvatting van de nationale veiligheid ten aanzien van mogelijke externe dreigingen (Dueck, 2009, pp. 145-147). Aangezien Zuid-Korea een bondgenoot was van de Verenigde Staten en niet communistisch, was het een onderdeel van de Amerikaanse invloedssfeer. Omdat de perceptie van de mensen die de keuzes maken een

belangrijke factor is in het neoklassiek realisme (Rose, 1998, p. 157, Wohlforth, 1993, p. 182), is het belangrijk om te kijken naar hoe de leider van China, Mao Zedong, en de leider van de Sovjet-Unie, Jozef Stalin, de machtsbalans zagen en hoe zij hun kansen wogen om hun macht uit te breiden. Zij hadden namelijk een bepaalde perceptie van deze externe dreiging ten opzichte van hun nationaal belang en maakten vervolgens de keuzes met betrekking tot hun inzet in de Koreaanse Oorlog. De verwachting via de tweede hypothese is dus dat de perceptie van diegenen die de keuzes maken inderdaad een rol speelt in hoe buitenlands beleid van een staat tot stand komt. De tweede hypothese, vanuit de binnenlandse politiek is: “De opvatting van zowel Mao Zedong als Jozef Stalin over hoe zij hun macht konden uitbreiden in Azië ten opzichte van de Verenigde Staten beïnvloedde het ontstaan van de Koreaanse Oorlog en beïnvloedde hoe het beleid van China en de Sovjet-Unie met betrekking tot het verloop de Koreaanse Oorlog tot stand kwam.”

Hoofdstuk 2: De ontstaansgeschiedenis van de Koreaanse Oorlog met betrekking tot de Sovjet-Unie en China

Jozef Stalin en Mao Zedong zijn belangrijke personen geweest ten tijde van de Koreaanse Oorlog. Zij waren bondgenoten en stonden in deze oorlog aan dezelfde kant. Het is belangrijk om een goed begrip te hebben van hoe deze samenwerking tot stand kwam en hoe deze verliep. Dit is noodzakelijk om te begrijpen hoe zij ten opzichte van elkaar opereerden en hoe zij tot afwegingen kwamen die uiteindelijk een invloed hadden op de oorsprong van de Koreaanse Oorlog. Het is belangrijk om te vermelden dat China pas sinds 1949 communistisch is. Hier ging een burgeroorlog tussen de communisten en de nationalisten aan vooraf. De Communistische Partij van China (CCP) was dus een lange tijd in gevecht met de nationalisten en won deze burgeroorlog in 1949 (Cook & Stevenson, 2005, p. 278). De twee leiders hadden een moeilijke relatie. De gespannen en soms achterdochtige natuur van hun omgang met elkaar werd gedreven door het *zero-sum* karakter van hun rechtstreeks strategische belangen en door hun bittere herinneringen aan eerder verraad. Wrijvingen tussen Stalin en Mao hadden twee voornaamste oorzaken. Ten eerste vond Stalin dat Mao niet een echte Marxist was en was hij altijd bang dat de Chinese revolutie eventueel zou transformeren tot iets wat anti-Marxistisch en anti-Sovjet was. Doordat Mao in 1938 de pro-Moskou factie in het leiderschap van de CCP zuiverde werd Stalin gesterkt in dit geloof. Ten tweede was er een serieuze kloof tussen de twee leiders over het verloop van de oorlog tegen Nazi-Duitsland. Op twee desastreuze momenten voor de Sovjet-Unie, de grote verliezen in de zomer van 1941 en de Slag om Moskou aan het eind van dat jaar, had Stalin aan Mao gevraagd of hij zijn troepen kon inzetten voor een offensief om zo een waarschijnlijke Japanse aanval tegen het Verre Oosten te voorkomen. Mao weigerde dit en zei dat hij niet zijn eigen troepen wilde opofferen in een verliezende strijd tegen een superieure vijand. Stalin zou het Mao niet vergeven hebben dat hij de Sovjet-Unie niet steunde tijdens het moment van de waarheid (Goncharov, Lewis & Litai, 1995, p. 8).

In 1945, op het moment dat de troepen van Stalin Korea binnenvielen om het te bevrijden van de Japanners, probeerde Mao een vaste voet aan de grond te krijgen op het schiereiland. Hij liet een Koreaanse afdeling die door de Chinese communisten werd bestuurd richting Korea gaan om zo Koreanen die relaties hadden met de Chinese communisten op machtsposities te kunnen krijgen. Deze pro-Chinese groep communisten in de Noord-Koreaanse regering heette

de Yan'an factie. Het plan van Mao lukte echter maar deels want de echte belangrijke machtsposities bleven in de handen van Sovjet-georiënteerde Koreanen en hun adviseurs vanuit de Sovjet-Unie. Maar dit betekent niet dat de Sovjets altijd hun zin kregen. Alhoewel Stalin Noord-Korea als satellietstaat zag wist Kim Il-sung, de leider van Noord-Korea, het vertrouwen van Stalin te gebruiken voor zijn eigen doelen terwijl Stalin hem gebruikte (Goncharov, Lewis & Litai, 1995, p. 132).

Alhoewel Kim Il-sung en Syngman Rhee, de leider van Zuid-Korea, beide claimden dat zij een meerderheid van het volk achter zich hadden, geloofden de Sovjets wel degelijk dat er sterke progressieve krachten in Zuid-Korea aanwezig waren waardoor de revolutionaire situatie rijp was. De ambassadeur van de Sovjet-Unie in Pyongyang, Terentii Shtykov, ondersteunde Kim zijn claims. Hij reisde vaak mee met Kim op zijn reizen naar Moskou om Stalin te overtuigen. Op die manier wist Kim het voor elkaar te krijgen dat Moskou de situatie op het Koreaanse schiereiland door zijn ogen ging bekijken. In augustus 1948 werd de Republiek Korea uitgeroepen in Zuid-Korea en in september 1948 werd de Democratische Volksrepubliek Korea uitgeroepen in Noord-Korea. De officiële verdeling van het eiland was dus een feit. De 38ste breedtegraad werd de grens. Vanaf dit moment werkte elke Korea aan de unificatie onder zijn eigen voorwaarden en met hulp van hun eigen buitenlandse beschermheer. In het geval van Noord-Korea ging dit om een enorme toestroom van militaire hardware. Toen het 25^e leger van de Sovjet-Unie, waar meer dan 120.000 man bij hoorden, zich terugtrok uit Korea lieten ze hun wapens achter. Daarnaast kreeg het Koreaanse Volksleger de bewapening van het verslagen 34ste en 58ste leger van Japan. De militaire assistentie die de Sovjet-Unie aan Noord-Korea verleende was groter dan wat zij aan het Chinese Volksbevrijdingsleger gaven in die periode. Het verschil hierin kwam doordat China in deze periode nog verwickeld was in een bloedige burgeroorlog terwijl Noord-Korea al bezig was met een communistische staat op te bouwen onder voogdij van de Sovjet-Unie. Directe betrokkenheid van de Sovjet-Unie in de opkomst van Kim Il-sung en de creatie van de Democratische Volksrepubliek Korea heeft Stalin zijn mening gevormd in de richting van de noodzaak van een strijd op het Koreaanse schiereiland. Ook heeft het de mening van Kim gevormd. Hij geloofde dat China irrelevant was ten aanzien van zijn eigen operaties. Chinese en Koreaanse communisten hadden zelfs geen serieuze gesprekken tot augustus 1948, en zelfs toen ging het enkel over economische zaken en bilaterale belangen. China was een marginale speler in de zaken die zich afspeelden op het Koreaanse schiereiland tot een aantal maanden

voordat de oorlog begon. Toch was de relatie tussen de Chinese en Koreaanse communisten vrij goed (Goncharov, Lewis & Litai, 1995, pp. 133-134).

Stalin was niet afkerig van het ophitsen van Kim toen zij samenkwamen voor gesprekken in de lente van 1949. Volgens Stalin zijn tolk vroeg Stalin: 'Hoe gaat het, kameraad Kim?' 'Alles komt goed,' zei Kim, maar hij klaagde, 'Alleen de zuiderlingen maken problemen. Ze schenden de grens. Er zijn constant kleine botsingen.' Stalin reageerde hierop: 'Waar heb je het over? Heb je een tekort aan wapens? Wij zullen deze leveren. Je moet de zuiderlingen in de tanden slaan.' Zolang er troepen van de VS in het zuiden aanwezig waren zou Stalin de zet echter niet durven zetten om hen bij schermutselingen te betrekken. De adviseurs van de Sovjet-Unie die in Noord-Korea aanwezig waren vonden, naar aanleiding van de opmerkingen van Stalin, dat Kim agressiever moest optreden langs en onder de 38ste breedtegraad. Dit zou helpen het moraal van de regering van Rhee te ondermijnen en Kim zijn overmacht te verstevigen. Grote guerrillagroepen infiltreerden in het zuiden en vestigden basissen langs de oostkust van de Republiek Korea. Kim hoopte dat zij de regering in Seoul zouden laten vallen en dat Korea zou worden herenigd onder zijn leiderschap. In eerste instantie ging dit goed, maar de guerrillagroepen wisten geen enkele stad te veroveren en maakten grote verliezen. Dit plan mislukte dus. Politieke onderhandelingen en guerrillastrijd mislukten en Kim wist nu dat als hij het land wilde herenigen onder communistisch leiderschap dat een groot offensief de enige optie zou zijn en dat dit spoedig moest gebeuren. Hij had echter Stalin zijn goedkeuring en steun nodig. Hij moest al zijn talenten inzetten om het Kremlin te overtuigen dat het zuiden zou uitbarsten in rebellie zodra het noorden zou aanvallen. Hij overdreef dus de resultaten van de guerrillastrijd om Stalin te misleiden en te overtuigen. Wat Kim echter niet wist is dat Stalin zijn strategische berekening in Azië was veranderd. Mao speelde nu een hoofdrol in Stalin zijn veiligheidsbeeld. Stalin zou geen enkele serieuze beslissing nemen in Azië zonder dit te overleggen met Mao, ook al viel Korea in de invloedssfeer van Moskou. Hij zou dus geen enkele stap richting oorlog door Kim goedkeuren zonder dit te overleggen met Mao (Goncharov, Lewis & Litai, 1995, pp. 135-136).

In december 1949 probeerde Kim Il-sung Stalin te overtuigen van zijn idee van militaire unificatie van Korea. Dit kwam doordat hij had ervaren dat een guerrillastrijd niet werkte. Ook was er sprake van jaloezie richting China, waar Mao wel met militaire middelen het land had herenigd onder communistisch leiderschap. Ook waren de Amerikanen uit China

verdwenen. De Noord-Koreanen waren dus van mening dat dit ook in Korea mogelijk was. Stalin stond positief tegenover het idee van een Koreaanse unificatie, maar was het niet eens met Kim Il-sung. Hij dacht dat de Amerikanen China hadden verlaten omdat hier al lange tijd problemen waren. De taak was te groot om de regering van Chiang Kai-shek te redden. Hij dacht dat Korea een ander geval was omdat de Amerikanen nooit zouden instemmen met het idee om het Koreaanse schiereiland te verlaten. Ook zou de bevolking van de Sovjet-Unie het niet begrijpen dat er een oorlog in Korea gevoerd zou worden omdat dit ver weg was en niet van vitaal belang voor de Sovjet-Unie. Tot april 1950 was dit patroon te zien, waarbij Kim probeerde Stalin te overtuigen voor een grootschalige oorlog waarop Stalin zijn sympathie liet blijken voor een Koreaanse unificatie maar niet instemde met een grootschalige oorlog uit angst voor een rechtstreekse confrontatie met de Amerikanen. Toch vond Stalin het idee van een Koreaanse unificatie wel degelijk belangrijk omdat hij hiermee een grote bufferzone creëerde, omdat hij hiermee politieke macht had ten opzichte van Japan of Japan zelfs kon aanvallen vanuit Korea, omdat hij hiermee Amerikaanse daadkracht en vermogen kon testen en omdat hij hiermee Amerikaanse macht uit Europa kon wegnemen. Er zaten voor Stalin dus grote voordelen aan en hij besprak het idee van Koreaanse unificatie met Mao. Mao was nog voorzichtiger dan Stalin en besprak ook de mogelijkheid van een Amerikaanse interventie met Stalin in Moskou. Ook had de Sovjet-Unie Mao militaire hulp beloofd bij de invasie van Taiwan, waar de nationalistische regering zetelde, en Mao wilde niet dat er een andere Aziatische rivaal kwam die hulp van de Sovjet-Unie opeiste. Mao en Stalin kwamen wel overeen dat soldaten met de Koreaanse nationaliteit die in het Chinese Volksbevrijdingsleger zaten naar Noord-Korea werden gestuurd om zich bij het Koreaanse Volksleger te voegen (Goncharov, Lewis & Litai, 1995, pp. 138-140).

Vanaf begin 1950 was er wat veranderd in de mening van Kim Il-sung. Het leiderschap van Noord-Korea was er absoluut zeker van geworden dat de Amerikanen nooit zouden deelnemen aan een oorlog in Korea. Hun argument hiervoor was dat de Amerikanen niet hadden deelgenomen aan de Chinese burgeroorlog. De Verenigde Staten hadden een groot land als China verloren en niet geïntervenieerd. De Amerikanen zouden dan dus ook zeker niet deelnemen aan een relatief kleine oorlog op het Koreaanse schiereiland. Nadat er gedacht werd dat Truman, de president van de Verenigde Staten, en Acheson, de minister van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten, Korea hadden uitgesloten van de Amerikaanse verdedigingsstrategie werd dit gebruikt door Kim als bewijs dat de Amerikanen niet zouden deelnemen aan een eventuele oorlog in Korea. Ook zouden de Amerikanen afgeschrikt

worden door de alliantie tussen de Sovjet-Unie en China. Toch was Stalin hier niet zeker van en had hij serieuze twijfels over het gebruik van geweld op het schiereiland. Kim Il-sung was slechts een pion in Stalin zijn schaakspel. Stalin was vooral geïnteresseerd in hoe een oorlog in Korea zijn relatie met de Verenigde Staten zou beïnvloeden. Alleen als de oorlog zijn grotere plannen zou helpen zou hij ermee instemmen. De beweringen van Kim dat er een opstand zou volgen zodra het noorden zou aanvallen was een positieve factor voor Stalin. Ook verwelkomde hij het idee dat directe betrokkenheid van de Verenigde Staten zou zijn uitgesloten. Toch had Stalin dubbele gevoelens bij de potentiële waarde van het conflict als Washington het conflict buiten beschouwing zou laten. De Amerikanen moesten volgens Stalin buiten het conflict worden gehouden, maar toch als verliezer moeten kunnen worden gezien (Goncharov, Lewis & Litai, 1995, pp. 141-142).

Omdat Stalin de Sovjet-Unie niet in een oorlog wilde betrekken die kon leiden tot een oorlog met de Verenigde Staten probeerde hij Mao de Noord-Koreanen te laten steunen. Hij wilde dat China in de oorlog zou worden betrokken. Het feit dat Kim nog geen duidelijke toestemming of afkeuring had ontvangen van Stalin dwong hem ertoe om naar Moskou af te reizen van 30 maart tot 25 april 1950. Hij had bewijs verzameld dat zijn argumenten voor de zekere overwinning in een eventuele oorlog klopten. In de lente van 1950 ondernam het Koreaanse Volksleger een aantal verkenningsmissies in het gebied van het Ongjin schiereiland en ten noorden van Kaesong. Bij het ondervragen van de zuiderlingen die gevangen werden genomen concludeerde het Noord-Koreaanse opperste bevel dat het noorden een overweldigende superioriteit had wat betreft tanks en vliegtuigen en dat het zuiden slecht was voorbereid. Kim Il-sung had namelijk alles al voorbereid voor een aanval. Stalin stond bekend om het feit dat hij liever harde feiten had dan woorden. Dit soort feiten waren voor hem dus een positieve factor. Kim wist dat hij Stalin zijn angst voor een interventie van de Verenigde Staten moest bestrijden. Hij had vier punten om Stalin te overtuigen dat de Verenigde Staten niet zou deelnemen aan een oorlog. Het eerste punt was dat het een overtuigende verrassingsaanval zou zijn en dat de oorlog in 3 dagen gewonnen zou zijn. Het tweede punt was dat er een opstand van 200.000 partijleden in Zuid-Korea zou plaatsvinden. Het derde punt was dat er guerrilla's zouden zijn in de zuidelijke provincies van Zuid-Korea. Het vierde punt was dat de Verenigde Staten überhaupt geen tijd hadden om deel te nemen. Stalin viel voor dit plan maar wees er wel op dat de Koreanen geen grote assistentie van de Sovjet-Unie moesten verwachten omdat er belangrijkere problemen waren. Stalin was namelijk vooral gefocust op het westen en drong erop aan bij Kim om in overleg te treden met

Mao omdat hij een goed begrip had van oosterse zaken. Stalin gaf dus geen laatste goedkeuring maar gaf slechts een knikje naar het algemene idee van een invasie. Kim moest dus met Mao overleggen over de voorwaarden voor Stalin zijn goedkeuring voor elk toekomstig plan van aanpak. Stalin zei tegen Kim: “Op het moment dat je in je tanden geschopt wordt dan zal ik geen vinger uitsteken. Je zult Mao voor alle hulp moeten vragen.” Stalin had op dat moment dus alles te winnen en niets te verliezen. Door Mao te dwingen om Kim zijn plan te bevestigen, kon Stalin later zeggen dat hij de beslissing bij Mao had neergelegd. Stalin wist dat Mao vastberaden was om Taiwan in te nemen waardoor Stalin zeker kon zijn van Mao zijn instemming. Ook kon hij zeker zijn dat de last van een aanval, succesvol of niet en ongeacht de reactie van de Verenigde Staten, volledig bij Mao en Kim zou liggen (Goncharov, Lewis & Litai, 1995, pp. 143-145).

Maar alhoewel Stalin erop aan had gedrongen bij Kim om Mao te overtuigen van zijn plan en om zijn steun te krijgen, had Kim Mao slechts geïnformeerd over zijn vastberadenheid om Korea te verenigen via militaire middelen. De datum of het militaire plan had hij niet voorgelegd aan Mao. Dit kon ook eigenlijk niet omdat er nog geen officieel goedgekeurd plan lag. Voordat Kim verder kon met zijn plan had hij de goedkeuring van Stalin nodig, die op zijn beurt weer de resultaten van het gesprek met Mao afwachtte. Mao was het niet eens met het plan van aanpak van Kim maar vond geen manier om het te stoppen. Dit kwam omdat de Chinese communisten zelf bezig waren om hun land te verenigen en zij de Koreanen dus niet hetzelfde recht konden ontzeggen. Stalin had Mao al toegezegd dat hij de invasie van Taiwan zou steunen, ook al bestond bij Mao daar ook de angst voor Amerikaanse bemoeienis. Als Mao de Koreanen niet zou steunen uit angst voor de Amerikanen zou de Sovjet-Unie wellicht de steun terugtrekken voor zijn plan voor de invasie van Taiwan. Mao moest dus positief staan tegenover het plan van Kim. Mao vroeg aan Kim of hij Chinese troepen aan de Chinees-Koreaanse grens wilde hebben als de Amerikanen betrokken zouden raken in de strijd. Kim antwoorde dat hij de overwinning binnen een maand zou bereiken en dat de Amerikanen geen tijd hadden om troepen in te zetten. Hij weigerde dus het plan om Chinese militairen in te zetten aan de grens en vertrouwde erop dat de steun van de Sovjet-Unie genoeg moest zijn. Daarop volgde Stalin zijn goedkeuring voor het plan van Kim. Kim was dus vakkundig te werk gegaan en had ingespeeld op de gecompliceerde relatie tussen Mao en Stalin. Kim heeft de steun van Stalin overdreven bij Mao en hij heeft de steun van Mao overdreven bij Stalin. Dus ook al hadden zij allebei serieuze twijfels over het plan stemden ze toch allebei in (Goncharov, Lewis & Litai, 1995, pp. 145-146).

Voor Stalin was het dus duidelijk dat Kim zijn verzoek om eerst met Mao te overleggen had gehoorzaamd en Mao had zich niet verzet tegen het plan voor oorlog. Stalin had echter al gehandeld voor Mao zijn antwoord. Net nadat Kim terugkeerde in Pyongyang van zijn reis naar Moskou kreeg hij een bevestiging van Stalin zijn houding ten aanzien van een invasie van het zuiden. De bevestiging kwam in de vorm van een team van Sovjetadviseurs die gestuurd waren om de voorbereidingen voor de oorlog te overzien. Er werd een bilateraal team opgezet met prominente Noord-Koreanen, waaronder Kim Il-sung zelf, en deze Sovjetadviseurs. Het is bijna zeker dat tijdens een vergadering van deze werkgroep Kim zijn definitieve besluit nam om een oorlog te starten. De rol van de Sovjet-Unie in het schrijven van dit plan laat zien hoe Stalin zijn mening over het project van Kim veranderde, van een voorzichtige goedkeuring van het plan tot een duidelijke bereidheid om deel te nemen aan de planning. Tot aan april 1950 waarschuwde Stalin Kim altijd over de mogelijke risico's van zijn plannen voor militaire actie, maar na april veranderde zijn mening ineens en begon hij zelf actief te pleiten voor een militaire oplossing. Een belangrijke reden hiervoor is het bredere strategische kader waar Stalin erg mee bezig was. Gedurende april-mei werd de Amerikaanse *hands-off policy*, met name richting Korea, steeds kritischer onderzocht door het Kremlin. Stalin was bijvoorbeeld onder de indruk van een uitspraak van Tom Connally, voorzitter van de Senaatscommissie voor Buitenlandse Zaken, die zei dat Korea niet een onmisbaar onderdeel was de defensiestrategie van de Verenigde Staten en dat de communisten Korea konden overspoelen op elk moment wanneer zij wilden. Dit soort opmerkingen konden Stalin ervan overtuigd hebben dat de Amerikanen zich niet zouden verzetten bij een aanval van het noorden (Goncharov, Lewis & Litai, 1995, pp. 149-151).

Zijn beredenering kon echter ook complexer zijn. In maart en april 1950 werd het Amerikaanse beleid ten aanzien van China steeds harder. Op 15 maart noemde Acheson het Sino-Sovjetverdrag publiekelijk een kwaad voorteken van imperialistische overheersing. Toen de communisten een maand later Hainan binnenvielen werden zijn woorden bekrachtigd. Steeds meer Amerikaanse analisten vonden dat de Amerikanen de nationalistten moesten steunen in Taiwan zodat zij dit in handen konden houden. Stalin kon hieruit concluderen dat alhoewel de Amerikanen wellicht Taiwan of Zuid-Korea zouden steunen, het maanden zou duren voordat die westerse hulp in Azië zou aankomen. De timing was ideaal voor Kim als hij snel een daadkrachtig zou optreden. In het slechtste geval zou een interventie van de Verenigde Staten leiden tot een strijd tussen Beijing en Washington en zou het voor de Chinese communisten onmogelijk zijn om Taiwan in te nemen. De toenemende vijandigheid

tussen de Verenigde Staten en China zou ervoor zorgen dat Mao afhankelijk zou worden van Stalin. Verder was Stalin zich goed bewust van het feit dat de Verenigde Staten onwillig waren om ten strijde te trekken tegen de Sovjet-Unie om Korea. Met een leger dat sterk verminderd was na de Tweede Wereldoorlog kon het zich geen tegenaanval riskeren vanuit de Sovjet-Unie op West-Europa of Japan. Daarnaast dacht Stalin dat het gevaar voor zo'n escalatie verder zou afnemen omdat hij het argument van Kim geloofde dat een Noord-Koreaanse aanval een revolutie in het zuiden zou veroorzaken waardoor het noorden snel en makkelijk de controle zou kunnen krijgen. Het was dus een mix van korte- en langetermijndenken over de houding van de Verenigde Staten in Azië wat ertoe leidde dat Stalin vanaf april 1950 direct betrokken raakte bij Kim zijn militaire plannen. Hierdoor kon Stalin zijn doelen op verschillende niveaus nastreven. Hij kon een bufferzone langs zijn grens creëren, een springplank creëren voor een eventuele aanval tegen Japan in een toekomstig conflict, de Amerikaanse daadkracht testen, de vijandigheid tussen Beijing en Washington vergroten en, dit was belangrijk voor Stalin, Amerikaanse macht uit Europa wegdrijven. Voor Mao waren deze zaken van weinig belang. Hij had een nieuw probleem waar hij mee worstelde. De enorme opbouw van een strijdmacht tegenover Taiwan die hij voor ogen had duurde langer dan verwacht. Hierdoor was de Centrale Militaire Commissie in juni 1950 genoodzaakt om de invasie uit te stellen tot de zomer van 1951. De planning voor de inname van de kleinere eilanden ging wel door. Doordat de invasie werd uitgesteld kon Mao nu doorgaan met het consolideren van zijn macht in het binnenland van China. Hij vond het niet nodig om de militaire paraatheid langs de grens met Korea te verhogen in afwachting van de oorlog. Juist het tegenovergestelde gebeurde. Op 23 juni werden er drie of vier korpsen van de Koreaanse grens verplaatst naar het oosten van China als een reservemacht voor de latere campagne in de Straat van Taiwan. Mao was zich wel bewust van Kim zijn voorbereiding op militaire actie omdat hij etnische Koreaanse troepen en wapens had geleverd aan het Koreaanse Volksleger in januari, had gecommuniceerd met Stalin over de kwestie in februari, en relevante gesprekken hierover had met Kim in mei. Tegelijkertijd zijn er goede redenen om aan te nemen dat Mao niet was geïnformeerd over de details van de Koreaanse plannen of het tijdstip van de aanval. Zijn lage prioriteit voor de militaire paraatheid van China op de vooravond van de oorlog is het beste argument voor deze conclusie (Goncharov, Lewis & Litai, 1995, pp. 151-153).

Mao buiten beeld houden was de intentie van Kim. Een opvallend feit is dat twee maanden voor de oorlog de Noord-Koreanen en Sovjets concrete stappen hadden gezet om de Chinezen

ongeinformeerd te houden over de militaire voorbereidingen. Leden van de pro-Chinese Yan'an factie die verschillende militaire posities hadden, werden buitengesloten van het opstellen van het militaire plan uit veiligheidsoverwegingen. Ook werden alle wapens van de Sovjet-Unie geleverd via zee in plaats van via de trein door Chinees grondgebied zodat de Chinezen geen inlichtingen konden verzamelen over de voorbereidingen. Mao zijn bekrachtiging van het idee van Kim om een oorlog tegen het zuiden te starten was niet genoeg voor Kim om Mao volledig te vertrouwen. De betrekkingen tussen China en Noord-Korea waren hierdoor erg gespannen omdat de Chinezen ontevreden waren over het feit dat ze niet bij de voorbereidingen waren betrokken. Chinese commandanten vreesden zelfs dat een aanval op Zuid-Korea een bedreiging kon zijn voor de nieuwe communistische Chinese staat (Goncharov, Lewis & Litai, 1995, p. 153).

Op 25 juni 1950 brak er een oorlog uit tussen Noord-Korea en Zuid-Korea (Goncharov, Lewis & Litai, 1995, p. 154; Jager, 2013, p. 66; Jian, 1994, p. 125). De Verenigde Staten reageerde snel en daadkrachtig. Binnen 36 uur nadat ze op de hoogte waren van de Noord-Koreaanse invasie werd er besloten om militaire strijdkrachten te sturen ter ondersteuning van het Zuid-Koreaanse leger. Op 27 juni werden er op verzoek van de Verenigde Staten door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, in de afwezigheid van de Sovjet-Unie, twee resoluties aangenomen om de Noord-Koreaanse invasie te veroordelen en om een verzoek te doen om sancties hiertegen op te leggen. President Truman liet ondertussen de Amerikaanse zevende vloot de Straat van Taiwan binnenvaren om dit gebied veilig te stellen. De Koreaanse Oorlog veranderde dus snel in een internationale crisis (Jian, 1994, p. 125). Voor Mao kwam de snelle Amerikaanse reactie als een verrassing. De veronderstelling die heerste binnen de CCP, namelijk dat Oost-Azië een zwakke plek was binnen het internationale front van imperialisme en dat de Amerikaanse strategische nadruk in Europa lag waardoor Amerikaanse militaire macht in Azië ontoereikend was en dat daarom een Amerikaanse interventie in interne conflicten of revolutionaire veranderingen in een Aziatisch land onwaarschijnlijk was, bleek niet juist te zijn. Ook het feit dat de Amerikanen nu met een vloot aanwezig waren in de Straat van Taiwan veranderde de situatie in China. Alhoewel president Truman benadrukte dat de vloot neutraal was werd de vloot welkom geheten door de nationalistische regering in Taiwan als bescherming tegen een eventuele aanval van de communisten. Het leiderschap van de CCP moest nu dus de implicaties van de vijandigheid van de Verenigde Staten heroverwegen en hun strategie ten opzichte van Taiwan veranderen. De grootste uitdaging volgens de CCP was de militaire interventie van de Verenigde Staten in Korea. Hierdoor was

de machtsbalans tussen Noord-Korea en Zuid-Korea enorm veranderd en was het onzeker of Noord-Korea het leger van het zuiden zou kunnen verslaan. Als het conflict in Korea zou worden verlengd of als Zuid-Korea de overmacht zou krijgen dan zou dit een serieuze bedreiging kunnen zijn voor de veiligheid van het noordoosten van China. De Japanse imperialisten hadden namelijk ook eerst Korea geannexeerd en waren vervolgens het noordoosten van China binnengedrongen. De veiligheid van Korea was dus nauw verwant aan de veiligheid van China zelf. Ook het feit dat de Amerikanen in de Straat van Taiwan aanwezig waren overtuigde de Chinezen van het idee dat het Koreaanse conflict gekoppeld was aan het lot van het complete oosten. Binnen de CCP heerste zelfs het idee dat de Amerikaanse interventie in Korea en Taiwan een onderdeel was van een Amerikaans plan om China vanuit 3 richtingen te kunnen aanvallen: Korea, Taiwan en Indochina. Deze perceptie van het Amerikaanse beleid zorgde ervoor dat Mao en de rest van het leiderschap van de CCP het Koreaanse conflict nauw in de gaten hielden (Jian, 1994, pp. 126-129).

Mao en de andere leiders van de CCP waren niet slechts geïnteresseerd in het vasthouden van hun macht in de aanwezigheid van de nieuwe Amerikaanse dreiging, maar wilden ook de positie van de CCP verstevigen, zowel binnen China als daarbuiten. Het Koreaanse conflict tot een succesvol einde brengen speelde hier een grote rol in. Een cruciale vraag die speelde was hoe ze het vooruitzicht van de Koreaanse Oorlog moesten beoordelen, vooral toen Amerikaanse grondtroepen in Zuid-Korea waren geland. Overeenkomstig met Mao zijn filosofie van streven naar het beste terwijl je je voorbereid op het ergste geloofde de CCP dat er drie verschillende uitkomsten waren. De eerste was dat Noord-Koreaanse troepen succesvol waren en de Amerikanen dwongen om zich terug te trekken. Als dit gebeurde dan was dit gunstig voor de revolutionairen en zou de macht van de Verenigde Staten in Oost-Azië een klap krijgen. De tweede optie was dat er een strategische patstelling zou plaatsvinden waardoor de oorlog lang zou duren zonder dat een partij de overhand kon krijgen. De militaire en politieke gevolgen werden dan gecompliceerder. De derde optie was dat de Amerikanen succesvol zouden zijn waardoor de situatie in Korea in het voordeel van de Zuid-Koreanen en Amerikanen werd beslecht. De reactionaire machten, inclusief de nationalistische in Taiwan, zouden deze kans grijpen om verloren grond in China terug te winnen. De veiligheidsbelangen van China zouden dan ernstig in het geding komen. De gecompliceerde relatie tussen China en Noord-Korea verergerde de situatie omdat China buiten het plan werd gehouden terwijl het conflict wel rechtstreeks te maken had met Chinese belangen (Jian, 1994, pp. 133-134).

De CCP behandelde de Koreaanse Oorlog met een uitgebreide inspanning. Terwijl zij speciale aandacht hadden voor militaire voorbereidingen, benadrukten ze ook het belang van politieke mobilisatie in verschillende vormen. In de ogen van Mao zouden de veiligheidsbelangen van China het best gediend zijn als de Chinees-Koreaanse grens veilig was, als de CCP autoriteit en geloofwaardigheid binnen China had en als het prestige van China op het internationale toneel verbeterd zou worden. Mao was vastberaden om al deze doelen te behalen. In het vooruitzicht van een geleidelijke verschijning van een patstelling in Korea was de Chinese angst voor een tegenslag in Korea gerechtvaardigd. De Verenigde Naties steunden Zuid-Korea en onder de vlag van de VN voegden 15 andere landen zich bij de Verenigde Staten om Zuid-Korea te hulp te komen. Tot en met begin augustus konden de Noord-Koreaanse troepen nog meedogenloos vooruitgang boeken tot aan het zuidoosten van het Koreaanse schiereiland. Hier had het commando van de VN een verdedigingsperimeter gevestigd achter de Nakdong. Toen keerde het tij (Jian, 1994, pp. 141-142). Op 15 september waren de Amerikanen succesvol met een invasie van Inchon. De Noord-Koreaanse troepen, die gedwongen waren om van offensief naar defensief te schakelen, vielen uiteen in een aantal dagen. De troepen van de VN rukten op naar het noorden. De invasie van Inchon was een enorme verrassing voor Mao. Als de Chinezen dus zouden meevechten in de oorlog dan zouden ze een vijand tegenkomen die het initiatief had op het slagveld. De grootste last van de oorlog lag dus op de schouders van China. De oorlog kwam steeds dichterbij de Chinees-Koreaanse grens en dit was een enorme bedreiging voor de Chinese veiligheid. Ook het feit dat de Noord-Koreanen werden uitgeschakeld door de VN betekende dat de revolutionaire krachten daar werden overwonnen door de reactionaire krachten. China wilde graag een rol van betekenis spelen in de revolutionaire ontwikkeling van Azië en dit werd nu bijna onmogelijk gemaakt. Volgens de Chinezen zou er een soort domino ontstaan als Korea zou vallen. Als Korea zou vallen dan zouden andere revolutionaire plekken ook één voor één omvallen (Jian, 1994, pp. 158-159). Ook de Sovjet-Unie kon het niet toelaten dat de Verenigde Staten heel Korea in handen zou krijgen. Stalin was echter niet van plan om een directe militaire confrontatie met de Amerikanen te beginnen omdat dit te grote risico's met zich meebracht. Op 16 of 17 september vroeg Stalin dus aan Mao of hij Chinese troepen kon inzetten in Korea. De Sovjet-Unie had beloofd dat als China zich zou mengen in de Koreaanse Oorlog dat de Sovjet-Unie dan voor luchtsteun en militaire uitrusting zou zorgen. Nu het zo slecht ging voor de Noord-Koreanen waren zij wel gedwongen om de Chinezen om militaire steun te vragen. Mao reageerde officieel pas op 2 oktober, toen de troepen van de VN de 38ste breedtegraad waren overgestoken. (Jian, 1994, p. 161). De week van 12 oktober tot 19 oktober was de laatste fase

van het Chinese pad naar de Koreaanse Oorlog. Het besluit om mee te doen stond voor uitdagingen door zowel mensen binnen de partij, met name commandanten van het Chinese Vrijwilligersleger, als mensen buiten de partij. Stalin weigerde uiteindelijk om operaties in Korea van luchtsteun te voorzien, maar wilde de Chinezen wel voorzien van militaire uitrusting en munitie. Ook zou hij de Chinezen wel van luchtsteun voorzien op Chinees grondgebied. Mao zijn vastberadenheid om deel te nemen aan de oorlog was echter steviger en dieper dan deze uitdagingen. Hij speelde een centrale rol in het overtuigen van de andere leiders van de CCP dat het noodzakelijk was voor zowel de Chinese veiligheid als de Aziatische revolutie. Op de avond van 19 oktober stak er een grote hoeveelheid troepen van het Chinese Vrijwilligersleger de Yalu-rivier over richting Korea. China deed mee aan de Koreaanse Oorlog (Jian, 1994, pp. 208-209).

Hoofdstuk 3: Reflectie op de hypothesen van het neoklassiek realisme

De eerste hypothese is: “De Sovjet-Unie zal, als één van de twee machtsblokken in het bipolaire systeem, Noord-Korea ondersteunen bij het offensief tegen Zuid-Korea om de invloed van de Verenigde Staten, als het andere machtsblok in het bipolaire systeem, te beperken in Azië en hun eigen invloed uit te breiden.” Stalin nam inderdaad stappen om Noord-Korea te ondersteunen tegen Zuid-Korea. Er werden wapens geleverd vanuit de Sovjet-Unie en Stalin stemde in met een invasie. Stalin raakte zelfs rechtstreeks betrokken bij het plannen van de invasie. Hij zag Noord-Korea ook, zoals verwacht wordt in het neoklassiek realisme, als een pion in zijn strategische spel om meer macht te winnen dan de Verenigde Staten. Dit komt voort uit het bipolaire systeem in de Koude Oorlog. Stalin verleende echter geen directe militaire steun uit angst voor een rechtstreeks conflict met de Amerikanen. Dit is te verklaren door de belangrijkste factor binnen het neoklassiek realisme, namelijk de relatieve macht van staten. Stalin wist niet zeker of hij een rechtstreeks militair conflict met de Verenigde Staten kon winnen en vond deze stap dus te risicovol. Wel gaf Stalin indirecte steun aan Noord-Korea omdat hij wel wilde dat zij de oorlog tegen Zuid-Korea zouden winnen. Dit zou in het nationale belang zijn van de Sovjet-Unie omdat Stalin op die manier, zoals al vastgesteld op pagina 15, een bufferzone langs zijn grens kon creëren, een springplank kon creëren voor een eventuele aanval tegen Japan in een toekomstig conflict, de Amerikaanse daadkracht kon testen, de vijandigheid tussen Beijing en Washington kon vergroten en Amerikaanse macht uit Europa weg kon drijven. Toen China uiteindelijk ook betrokken raakte in de oorlog verleende Stalin hen ook indirecte steun om de oorlog in zijn voordeel te beslechten. In deze context kan er dus gesteld worden dat de eerste hypothese bevestigd kan worden omdat Stalin steun verleende aan Noord-Korea in de oorlog. Voor Stalin was de Koreaanse Oorlog een onderdeel van zijn grotere plan om zijn macht uit te breiden en die van de Verenigde Staten zo beperkt mogelijk te houden.

De tweede hypothese is: “De opvatting van zowel Mao Zedong als Jozef Stalin over hoe zij hun macht konden uitbreiden in Azië ten opzichte van de Verenigde Staten beïnvloedde het ontstaan van de Koreaanse Oorlog en beïnvloedde hoe het beleid van China en de Sovjet-Unie met betrekking tot het verloop de Koreaanse Oorlog tot stand kwam.” De opvattingen van zowel Stalin als Mao hebben een grote invloed gehad bij ontstaan van de Koreaanse Oorlog en hoe die oorlog uiteindelijk is verlopen. Zo zorgde de perceptie die de CCP had van de

dreiging die de Verenigde Staten vormde voor de nationale veiligheid van China er uiteindelijk voor dat China met een troepenmacht meevocht met de Noord-Koreanen. Op pagina 17 wordt al duidelijk dat de CCP dacht dat het Koreaanse conflict gekoppeld was aan het lot van het complete oosten. Binnen de CCP heerste zelfs het idee dat de Amerikaanse interventie in Korea en Taiwan een onderdeel was van een Amerikaans plan om China vanuit 3 richtingen te kunnen aanvallen. Dit waren belangrijke opvattingen om te verklaren waarom China het conflict zo aandachtig volgde en uiteindelijk tot actie overging. Er dient echter wel opgemerkt te worden dat juist de opvattingen van Kim Il-sung van groot belang zijn om te begrijpen hoe de oorlog is ontstaan. De Koreaanse Oorlog was namelijk in eerste instantie vooral de wens van Kim Il-sung. Hij wist gebruik te maken van de gecompliceerde relatie tussen Stalin en Mao en kon hierdoor zijn plannen tot uitvoering laten komen. Op pagina 13 blijkt zelfs dat Mao het eigenlijk niet eens was met het plan van Kim maar toch instemde omdat hij anders zijn eigen positie ten aanzien van Taiwan zou ondermijnen. Het ontstaan van de Koreaanse Oorlog is dus eigenlijk tot stand gekomen door de correspondentie tussen Kim Il-sung, Mao Zedong en Jozef Stalin. Het verloop van de oorlog valt hier ook voor een deel mee samen. Het feit dat Kim Il-sung bijvoorbeeld de Chinezen buiten de oorlog wilde houden heeft ertoe geleid dat zij niet vanaf het begin betrokken waren bij het conflict en pas nadat de troepen van de VN de 38ste breedtegraad overstaken zich ook rechtstreeks in het conflict mengden. Het is dus interessant dat Kim Il-sung, een marginale speler op het wereldtoneel, uiteindelijk op slinkse wijze toch zijn perceptie heeft kunnen overdragen op een grote speler als Stalin. Dit staat haaks op de verwachting dat het vooral om de grootmachten draait die in het bipolaire systeem hun macht probeerden uit te breiden. Het is echter wel mogelijk om hiervoor een verklaring te vinden in het neoklassiek realisme.

Volgens het neoklassiek realisme is de perceptie van diegenen die de keuzes maken een factor van groot belang. De perceptie van Stalin ten aanzien van de kansen en bedreigingen in Korea werd echter beïnvloed door Kim Il-sung, zoals blijkt op pagina 12 en 13. Hierdoor geloofde Stalin dat een oorlog op het Koreaanse schiereiland gewonnen zou worden door Noord-Korea en dat dit goed was voor Stalin zijn eigen invloedssfeer en nationale veiligheid. Stalin zag dus, zoals op pagina 15 geconcludeerd, veel kansen en dit leidde ertoe dat hij direct betrokken raakte bij de voorbereidingen voor een oorlog. Mao raakte pas direct betrokken toen de Amerikanen volgens hem een daadwerkelijke dreiging gingen vormen voor de nationale veiligheid van China. Dit staat uitgebreid beschreven op pagina 16, 17 en 18. De perceptie van Mao was hierin dus ook van groot belang. Er kan hieruit geconcludeerd worden dat een

belangrijke factor volgens het neoklassiek realisme, de perceptie van diegenen die de keuzes maken, inderdaad belangrijk is om de Koreaanse Oorlog te begrijpen. De percepties en keuzes van Jozef Stalin, Mao Zedong en Kim Il-sung hebben het beleid wat er werd gevoerd ten aanzien van de Koreaanse Oorlog beïnvloed. De percepties van Stalin en Mao waren, zoals verwacht, dus belangrijk en hebben inderdaad invloed gehad, maar er moet ook sterk rekening gehouden worden met de perceptie van Kim Il-sung. De tweede hypothese kan dus deels worden bevestigd. Het deel wat niet in de verwachting lag van de hypothese, namelijk dat de perceptie van Kim Il-sung een grote rol zou spelen, kan alsnog logisch verklaart worden aan de hand van het neoklassiek realisme. Kim Il-sung wist namelijk van de gecompliceerde relatie tussen Mao en Stalin gebruik te maken, zoals geconcludeerd op pagina 12 en 13, en kon Stalin overtuigen om in te stemmen met een militaire interventie. Het was dus wel Stalin, als leider van een grootmacht, die het uiteindelijke besluit nam. Op pagina 14 en 15 blijkt ook duidelijk dat Stalin de Koreaanse Oorlog wel zag als een onderdeel van zijn grotere plan om zijn invloed uit te breiden. Kim Il-sung, als marginale speler, wist echter invloed uit te oefenen op de perceptie van Stalin. Dit verklaart waarom de perceptie van Kim Il-sung zo belangrijk was terwijl dit niet de verwachting was.

Conclusie

In de inleiding werd de centrale onderzoeksvraag gesteld: “Kunnen de houdingen van zowel de Sovjet-Unie als China in de Koreaanse Oorlog vanuit het neoklassiek realisme verklaard worden?” De eerste hypothese, die vanuit het concept van relatieve macht van staten en het bipolaire machtssysteem werd opgesteld kan worden bevestigd. De Sovjet-Unie probeerde namelijk zijn macht uit te breiden ten opzichte van de Verenigde Staten. Dit betekent dat dit conflict beredeneerd kan worden vanuit de realistische principes van relatieve macht van staten en het anarchistische internationale systeem. De tweede hypothese kan deels worden bevestigd. Er kan wel geconcludeerd worden dat de percepties van het leiderschap van een staat er toe doen. De percepties van Stalin en Mao speelden namelijk een rol in hoe het beleid ten opzichte van het conflict tot stand kwam. Dit betekent dat deze belangrijke factor in het neoklassiek realisme, de perceptie van diegenen die de keuzes maken, van invloed is op het buitenlands beleid van staten. Aan de hand van dit onderzoek kan dus bevestigd worden dat het van belang is om naar de percepties van het leiderschap te kijken bij het verklaren van dit conflict. Het is dus, om te concluderen, mogelijk om de houdingen van zowel de Sovjet-Unie als China in de Koreaanse Oorlog vanuit het neoklassiek realisme te verklaren. Aan de hand van de historische literatuur blijkt dat belangrijke aannames van het neoklassiek realisme van belang zijn om dit conflict te verklaren.

Literatuurlijst

Cook, C., & Stevenson, J. (2005). *The Routledge Companion to World History since 1914*. New York: Routledge.

Dueck, C. (2009). Neoclassical realism and the national interests: Presidents, domestic politics, and major military interventions. In S. E. Lobell, N. M. Ripsman, & J. W. Taliaferro (Eds.), *Neoclassical Realism, the State, and Foreign Policy* (pp. 139-169). Cambridge: Cambridge University Press.

Goncharov, S. N., Lewis, J. W., & Litai, X. (1995). *Uncertain Partners: Stalin, Mao, and the Korean War*. Stanford, California: Stanford University Press.

Heywood, A. (2014). *Global politics*. London: Palgrave Macmillan.

Jager, S. M. (2013). *Brothers at War: The Unending Conflict in Korea*. London: Profile Books.

Jian, C. (1994). *China's Road to the Korean War: The Making of the Sino-American Confrontation*. New York: Columbia University Press.

Lobell, S. E., Ripsman, N. M., & Taliaferro, J. W. (2009). Introduction: Neoclassical realism, the state, and foreign policy. In S. E. Lobell, N. M. Ripsman, & J. W. Taliaferro (Eds.), *Neoclassical Realism, the State, and Foreign Policy* (pp. 1-41). Cambridge: Cambridge University Press.

Rose, G. (1998). Neoclassical Realism and Theories of Foreign Policy. *World Politics*, 51(1), 144-172.

Wohlforth, W. C. (1993). *The Elusive Balance: Power and Perceptions During the Cold War*. Ithaca, New York: Cornell University Press.